

J.-M. Paupert, *Contrôle des naissances et théologie. Le dossier de Rome*, Paris 1967, Editions du Seuil, 8°, ss. 192.

Problemy moralne, stające przed sumieniem chrześcijańskim z racji ewolucji środków i warunków kontroli urodzin, stały się ostatnio przedmiotem pogłębionych studiów, m. in. specjalnej Komisji papieskiej powołanej przez Jana XXIII w marcu 1963 r. Prasa zachodnia rozpowszechniła rezultaty prac tejże Komisji. Opublikowała dokumenty mniejszości tejże Komisji opowiadającej się za zachowaniem status quo w dotychczasowym nauczaniu i praktyce Kościoła oraz dokument większości opowiadającej się za zajęciem stanowiska bardziej otwartego w tym względzie.

W celu ukazania dyskusji nad tym zagadnieniem w odpowiedniej perspektywie osiągnięć nauk teologicznych, psychologicznych, medycznych i ekonomicznych Autor omawianej publikacji przedstawia swe opracowanie na szerszym tle. Opracowanie to umożliwia właściwe zrozumienie pewnych ustaleń tzw. dossier rzymskiego oraz wyrażonych w nim stanowisk, a nawet stosowanych terminów i pojęć. Pracę swą Autor ujął w następującym układzie:

1) wprowadzenie ustawiające problem na tle prac przygotowawczych przedsoborowych i okresu soboru;

2) tłumaczenie na język francuski dokumentu większości Komisji syntetycznie omawiającego zagadnienie moralności regulacji urodzeń (*Documentum syntheticum de moralitate regulationis nativitatum*);

3) tłumaczenie dokumentu przygotowanego przez mniejszość Komisji, nazwanego przez nią Status quaestionis, omawiającego aktualny stan zagadnienia;

4) tłumaczenie dokumentu końcowego, przygotowanego przez całą Komisję, pt. *Schema documenti de responsa-*

bili paternitate (Schemat dokumentu o odpowiedzialnym rodzicielstwie).

W aneksie swego studium Autor zamieścił wszystkie te dokumenty także w języku oryginalnym, łacińskim. Tłumacząc je starał się Autor zachować postawę obiektywną, choć — jak sam o tym lojalnie pisze: „[...] nie zamierzałem obwałować się w iluzorycznej neutralności [... tłumacząc zaś] szukam sam dla siebie zrozumienia i wyjaśnienia ich czytelnikom pewnych racji przemawiających za każdą tezą [...] starałem się nie szukać żadnego poparcia u żadnego z teologów czy pasterzy, którzy mogliby znać samą debatę [...], strzegłem się także przed tym, aby nie być zwolennikiem żadnej ze stron w toczącym się sporze” (s. 8). W końcu jednak Autor przyznaje, że „[...] opowiadam się jasno za zdaniem większości” (s. 8), które zresztą przedstawił także w innej swej pracy, będącej jeszcze w druku w chwili pisania omawianej rozprawy, a mianowicie w dziele pt. *Vieillards de chrétienté et chrétiens de l'an 2000*.

Całość zasługuje na szczególną uwagę ze względów zasadniczych, ponieważ dotyczy bardzo palących życiowo i teoretycznie problemów moralnych naszych czasów. Także z tej racji, iż w wydanej dn. 25 VII 1968 r. encyklice, papież Paweł VI wyraźnie nawiązuje do stanowiska zajętego przez wspomnianą Komisję. Do tego więc, by w pełni zrozumieć oficjalny dokument papieski, trzeba zapoznać się z opublikowanym przez Paupert'a materiałem rzeczowym. Jest to konieczne tym bardziej, że encyklika bardzo wyraźnie nawiązuje do poglądów Komisji, niejednokrotnie z nimi polemizując. Tak więc, nie znając dossier rzymskiego nie można by w pełni zrozu-

mieć niektórych aluzji, treści i układu samej encykliki.

Ponadto na przykładzie tej pracy, pracy Komisji oraz encykliki widać, jak teologia naszych czasów angażuje się w żywe problemy, jak przeprowadza pogłębioną refleksję nad danymi objawienia, jak pojmuje moc Tradycji, jak wykorzystuje sformułowania teologii i Magisterium Kościoła, jak wsłuchuje się w nowe dane historii ludzkości oraz ustalenia myśli nauko-

wej pozateologicznej. Sądzić więc należy, że każdy teolog moralista sięgnie chętnie po tę pracę i będzie wdzięczny Autorowi za umożliwienie dotarcia do omówionych materiałów. Będzie to na pewno z korzyścią dla poszerzenia horyzontów myślowych w patrzeniu na tak bardzo palący problem moralny naszych czasów.

Ks. Franciszek Greniuk